

מסורת הש"ס

א) [מנחות כה:]; ב) ט) [שם מז:]; ג) לעיל כו. ח) ד"ה דילמא, א) [לעיל י:יבמות מח:]; ד) [נפסחים נט. הוריות יג.]; ו) ת"כ ויקרא חובה פ"ח ה"ה, ט) ת"כ תדור א' פ"ד ה"ה, א) ערכין כה, א) ת"כ ויקרא נדבה פ"ש ר' ה"ט ע"ש.

שינויי נוסחאות

א) כתיב: נוסף דלא מיפסלי ביוצא: ב) אי הכי תיפוק (כ"ט:); ג) מה ת"ל אם ללמוד שתקרב חטאת ראשונה כו' לנ"ל והשאר נמחק (ש"ח:); ד) ל"ל לפירות [ח] יע"פ חז"ל [ח] מינח רהמנא נמחק (כתח"י וש"ח), וכי דק"ס דכן הניחן, והטובה לנרשה דרבי לעיל פט רש ע"ב [נתייש כשי' אות א]: ו) מינח ביולדת הא' הוספה כתי' [נ"פ רש"י], ובמהרי"י דפ"ח למתא, וגוי' ש"מ וכאן שנתחלפה עולה עולה קודמת: ז) כתיב למת א' כנסת (ש"ח), וכן משמע מרש"י לפנינו דלא מיפסה: ח) י"ל תחת אחד שאין שנים באין תחת חטאת אחת עולה קודמת רש"י: ט) פגול. אלא קבע יהוה הך זריקת בפגול ודחו יהוה (כתח"י וש"ח); יא) י"ל בפסח ראשון (צ"ק), ובס"י אלא חטאת בכשר הראוי לאכילה (ש"ח); יב) [כמהי נוסף הדנות עד יום השלישי: יג] כל כמה דאיתנהו פגלי' (ש"ח, כ"ט), ובס"י כל הובא דאיתנהו: יד) [מהמזהם הם למתא, ואשמי' כתיב' דנדרש' דנדרש' דנדרש' פס' ג' ו, ועי' רש"י מנחות ה' ע"א: טו] דכו' דפ"ד ובמהרי"י למתא מינח ראשונה, ועמ"ס לעיל אות ה' [טז] שיש לה להביא כבש כו' לנ"ל [ש"ח]; ז) לשתי (כתח"י); ח) י"ל לחטאת הכיז', והס"י כל מקום שבא על חטא, כגון שביעת עדות ושביעת ביטוי ושביעת טומאת מקדש וקדשיו שבבבולין הקריבו בא לכפר על החטא חטאת קודמת: וכאן ביולדת שאניה באה על חטא אלא לטהרה העולה קודמת (ג"ל); ט) בהמה עולה כו' דה"ל (ב"ח); ב) עולה בהמה של יולדת לנ"ל (ש"ח, כתח"י); גא) חליפה (ד"ו ש"ח); בב) ומתהיאת תני מנזיל: בג) ע' לעיל פט פ"ט כשי' אות ז: ד) הבאה עם חטאת ולשם חטאת לנ"ל, ופי' שיקריב עם חטאת תחלה כדקמי' וכן כהקדישה (צ"ק), י"ל הבאה עם החטאת כדקמי' וכו' (בי"ח); ד) אשמועיני הבנין אב (ש"ח); ה) שמיכ"י נוסף דחיל קרי בי רב הוא: ו) בן הבנה תנו וכן מנזיל' (באח"ח); ב) [ל' דעל (ש"ח):

ואין חייבין עליהן משום פיגול י. דהוי להו כמי שלא מרק עליהן הדם ולא קרבו כל ממייהיהן: ומשום נוסר. דאין נותר אלא צבשר יא) באכילה בתוך זמנו כדכתיב ויקרא יט) ציום זבחכם יאכל וממחרת יב) וגו': ומשום טומאת הגוף. כדלמרי' לטהורין חייבין עליו משום טומאה שאין יותר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה ואימורין דאיתרבו לעומאה מאשר לה' [לעיל לו:]; דומיא דצבשר איתרבו דלאחר זריקה הוא דמחייב עלייהו ולא לפני זריקה והני לא אהניא להו זריקה: מאי לאו צבשר עיילינכו. דהוו לגויא צשעת זריקה פליגי ואפי' הכי קאמר ר"א דלא אהניא להו זריקה משום דאיפסילו ציוא: בדאיסנהו אנראי. צשעת זריקה: והא רב פפא הוא דלמך. מנחות צפרק התכלת (דף מו:); גבי שמי הלחם שיאלו בין שחיטה לזריקה דפליגי נמי ר"א ורבי עקיבא: בדאיסנהו אנראי כ"ע לא פליגי. דלא מהניא להו זריקה: דלאו גופיה דזיבחה הוא. דזריקת כבשים קא מישתרו דלאו גופייהו הוא הלכך כל יג) דאיתנהו אנראי מודה ר"ע דלא מהניא להו זריקה: מנחות ישנן צצור מנחת העומר ושמי הלחם. עוף אינו צצור דמניא יי) (תמורה דף יד.) ודקריב היחיד מציא עוף ואין צבור מציאין עוף: מנחם חוטא הוא דקודמם למנחם נדבה. משום דמכפרת אצל מנחת סוטה לא: והא נמי. דסוטה צאה על חטא: והקריב את אשר למנחם וגו'. צשמיעת הקול כתיב: זה צנה אב תלה טעם הקדמתו צשציל שם חטאת: חטאת צמה לעולם צמה מדרבי רחמנא יא), דמניא לעיל [פס:] ופר שני בן צקר וגו': חטאת העוף לעולם צמה. כגון יולדת עשירה ככש יא) בן שנמו לעולה וכן יונה או מור לחטאת (ויקרא יב:); כל מקום צנחלפה חטאת. והעופות צצין תחתיה צלות כגון צמטמא מקדש (ויקרא ה) דעיקרו חטאת צמה צלות ותחלפה שמי יי) מוריס: חטאת קודמת. דכתיב לחטאת ראשונה משום דעיקר חטאת הוא: וכאן. ציולדת שהעוף תחת עולה הוא צא והצמהה עיקר הימה עולה קודמת כדכתיב צה ויקרא יב) אחד לעולה ואחד לחטאת יי): וכל מקום ששנים צאים תחת אחד חטאת קודמת. כגון צמטמא מקדש שמי העופות תחת חטאת אחד הן צאין שהרי צעשירות לא היה מחוייב אלא חטאת: וכאן. ציולדת שאין צא תחת הצמהה אלא עוף העולה דאילו צעשירות נמי הוה ממיא עוף לחטאת עם עולת צמהה יי): עולה קודמת. אלמא עולה ב) של צמהה יולדת קודמת לחטאת שהרי אף חליפין יא) קודמין לחטאת ומתניתינן יב) תמן חטאת העוף קודמת לעולת צמהה: למקראה

כל התדיר פרק עשירי זבחים

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. הא דאין חייבין משום טומאה נראה דהיינו טעמא דלאמר לעיל צסוף צ"ש (דף מה:); צהכשר ליקרב זה אין ראוי ליקרב עד אחר זריקה וצקונטרס פי' טעם אחר: והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ר"ע אומר מועלין בהן *וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא מאי לאו בדהדר עיילינהו פליגי ובהא פליגי דמר סבר מיפסלי ביוצא ומר סבר לא מיפסלי ביוצא אמר רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע לא פליגי א' צוהכא בדאיתנהו אבראי פליגי ובהא פליגי דמר סבר א) אין זריקה מועלת ליוצא ומר סבר זריקה מועלת ליוצא והא ב) רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי בדעיילינהו לגוואי פליגי ה"מ גבי ג'שתי לחם דלאו גופיה דזיבחה אבל אימורין דגופיה דזיבחה הוא בדאיתנהו אבראי פליגי: עופות קודמין בו': אדרבה מנחות קודמות שכן ישנן בצבור כביחיד אפ"ה מיני דמים עדיפי: מנחת חוטא בו': אדרבה מנחת נדבה קודמת שכן טעונה שמן ולבונה אפ"ה מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא דמכפרת איבעיא להו ימנחת סוטה ומנחת נדבה איזו מהן קודמת מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן (או) ולבונה או דלמא מנחת סוטה קדמה שכן באה לברר עון ת"ש מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מנחת חוטא הוא דקדמה למנחת נדבה הא מנחת סוטה לא מי קתני מפני שהיא מכפרת מפני שהיא באה על חטא קתני והא נמי באה על חטא ת"ש זו קודמת לזו שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין מאי לאו מנחת נדבה למנחת סוטה לא מנחת חוטא למנחת סוטה ב) תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת ואלא מאי מנחת נדבה תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה אלא א) חד מתרי טעמי [נקיט]: חטאת העוף קודמת בו': מנא ה"מ דת"ר יי) והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה יב) ת"ל שאין ת"ל ללמוד שתקרב ראשונה הרי כבר נאמר יואת השני יעשה עולה אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה הן חטאת העוף הן חטאת חליפה הן חטאת חליפה ראשונה הרי כבר נאמר יואת השני יעשה עולה. דמריש דההוא קרא תמיב צשטעט כטוי, וממילא ידעינן כיון דהאי עין עולה חטאת הוה ראשון: זה בנה אב. הצנין הוה צנה הכתוב, אב ללמד לכל חטאות שיקדמו לעולת הבאות עמהן (פסחים טז) למקראה הקדימה הכתוב. תמאה נקראת במקרא מחילה ולא שתיקרב מחילה (ערכין כא:);

צ.

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. הא דאין חייבין משום טומאה נראה דהיינו טעמא דלאמר לעיל צסוף צ"ש (דף מה:); צהכשר ליקרב זה אין ראוי ליקרב עד אחר זריקה וצקונטרס פי' טעם אחר: והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי דב"ע צ"פ. מילתיה דרב פפא צפרק התכלת (מנחות דף מו:); גבי שמי הלחם שיאלו בין שחיטה לזריקה וס"ד דאין חילוק בין זה לזה: מנא הני מי"י דת"ר בו'. לעיל גבי דם חטאת קודם לדם עולה נימא דצעי קרא אע"ג דמפ' טעמא צמתני' משום דליכא מרי קראי חד דמשמע דחטאת קודמת וחד דמשמע דעולה קודמת אצל הכא קשה ל"ל קרא תיפוק לי משום דחטאת העוף מרלה ושמא כיון דלית צה הקטרה לא מהני צה האי טעמא: חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה. וא"מ הא תנא ליה רישא דם חטאת קודם לדם עולה יי) וי"ל דליתערך לאשמועי' אפי' בעולה הצאה יב) לשם חטאת כדקמי' וכן צהקדישה: חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב. והא דלמרי' צפ' תמיד נשחט (פסחים נט.) זה צנה אב לכל החטאות שיקדמו לעולת וקיימא לן דאפילו חטאת העוף לעולת צמהה קשה קצת הלשון דמאי קאמר וקיימא לן כו' הא לא משמע יב) מצנין אב טפי אלא הך מילתא לחודה ועוד קשה הא דקאמר לכל החטאות:

למקראה הקדימה הכתוב. פירש צקונני' שתתא נקראת צענין מחילה ותימה מה חידוש הוא זה יב) ומפרש ה"ר חיים להקדישה מחילה שיקדיש העולה קודם החטאת אצל להקריב חטאת קודמת והא דתמן וכן צהקדישה מתני' לא מיירי ציולדת אע"ג דמשמע קצת דלכל מה דתמן חטאת קודמת לעולה צהקרינה צכל יא) הניחו וכן צהקדישה וקשה לפי' מהא דלמרינן צערבין פרק האומר משקלי עלי (דף כה.) חייצי חטאות אין ממשכנין אותן חייצי עולות ממשכנין אותן ופעמיים שחייצי עולות אין ממשכנין אותן ופרין מאי נינהו אי נימא עולת יולדת פי' דא"צ למשכנה משום דאי אפשר לה להציא חטאת עד שתציא עולתה והאמר רצא למקראה הקדימה הכתוב ואי כפירוש ה"ר חיים כיון דלכריכה להקדיש עולה קודם לחטאת א"כ א"צ למשכן ועל יב) כרמה מציא שמיין:

וכאן (ביולדת) יי) עולה קודמת כל יי) מקום שבא על חטא חטאת קודמת וכאן עולה קודמת וכל מקום ששנים באים תחת יי) חטאת חטאת קודמת וכאן יא) עולה קודמת יי) אמר רבא למקראה הקדימה הכתוב. תא שמע פרים יקודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים כבשים לשעירים

הקדימה הכתוב. שתתא נקראת צענין מחילה אצל צעבודתן חטאת קודמת וכדלמרן מזה צנה אב: מנאי

עין משפט ונר מצוה

יא אב מיי' פ"א מהל' פסח"מ הלכה (לג) [לג:]; יב ג מיי' שם פי"ז הלכה יט וכרבי עקיבא: יג ד מיי' פי"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה י: יד ה מיי' שם הלכה י: יו ב מיי' שם הלכה ז והל' ט:

תורה אור השלם

- והביא אתם אל הבדון והקריב את אשר לחטאת וראשונה ומלך את ראשו ממול וצרוף ולא יבדיל: ויקרא ה, ח
- ואת השני יעשה עולה במשפט ובכפר עליו הבדון מחטאתו אשר חטא ונסלח ויקרא ה, י לה:

מוסף רש"י

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. פיגול לית צו דהא פסולין הן כבר, ונותר נמי וטומאת גוף לא שייכא צו דלא ככשר הקדש דמי, דהא לית צוויקריקא (מנחות מח) ר"ע אומר מועלין בהן. דזריקת יליאה מביאה אימורס קדשים לזי מעילה (שעילה א) לבדד ענין. לידע אם טעמא' אם לאו הלכך משיבא הא (מנחות מח) דזו אינה טעונה שמן. דכתיב צה לא יזיק עולה שמן וגו' (סוטה יד.) הרי כבר נאמר ואת השני יעשה עולה. דמריש דההוא קרא תמיב צשטעט כטוי, וממילא ידעינן כיון דהאי עין עולה חטאת הוה ראשון: זה בנה אב. הצנין הוה צנה הכתוב, אב ללמד לכל חטאות שיקדמו לעולת הבאות עמהן (פסחים טז) למקראה הקדימה הכתוב. תמאה נקראת במקרא מחילה ולא שתיקרב מחילה (ערכין כא:);

שיטה מקובצת

מאי לא בדהרי עיילינהו וקשה האין ס"ד צדשהר עיילינהו פליגי הוי כמו ק פליגי צירשא צבשר קדש קדשים שאל לפני וזיקת דמים, וי"ל דאומורי קדשים קלים פליגי דשהר עיילינהו: תור"ח לשקראת. ואי בפירוש ח"י חיים בו'. לטון מהרי"ם, ואי כפי הרי"ר חיים מאי פירן, אא לריך להקדישה קודם חטאת ואי' נימא דאין לריך למשכן עולת יולדת. לכך נראה להרי"ר יחאל דה"ס למקראה לטון מקריה כלומר אס לא נזמן לה כי אס פרידה אחת והוא רוצה לעשות מנחה עולתה וכשהזמן לה אחת מציא חטאת הכוונה צידה ולכן הקדימה הכתוב, אצל כסין צאות יחד לעולם חטאת קודמת לה ואפי' צשהיא עשירה שהיא מביאה עולת בהמה וחטאת העוף החטאת קודמת לעולה: [בב"ש איתא צבנטין אחר ח"ל, והרי יחאל מפרש דה"ס למקראה לטון אקראי כלומר אס אין צידה ליקח אלא אחת אס מרלה מציא עולה ולכשהיו לה הכתוב, אצל מור וכן יורה לריך לחזר אחרי ולהביא מן החזק פי"ב.